

OSNOVE WEB DIZAJNA – WEB DOMEN

Nenad Marković¹, Zorica Bogičević², Momčilo Vujičić³

Rezime: U ovom radu saznaćete sve što treba da znate o domenima. Između ostalog saznaćete šta je to domen, kako se pronalaze slobodni domeni, kako se oni registruju i kako se bira ime domena.

Ključne reči: World Wide Web, Web domen, HTTP, web design.

BASICS WEB DESIGN – WEB DOMAIN

Summary: The primar objective of this paperwork is to present web domains. Beside it, you will learn about what is the domain, how to find free-available domain, how to register them and how to choose the appropriate domain's title.

Key words: World Wide Web, Web domain, HTTP, web design.

1. UVOD

World Wide Web (WWW ili web) je mreža računara koji se nalaze širom sveta. Svi računari na webu mogu da komuniciraju jedni sa drugima, koristeći komunikacioni protokol **HTTP**.

Podaci na webu se smeštaju u dokumente koji se zovu web stranice. Web stranice su smeštene na računare koji se nazivaju web serveri. Računari koji čitaju web stranice se nazivaju web klijenti. Web klijenti prikazuju stranice pomoću programa koji se zovu web čitači (**browser**).

2. WEB I IME WEB SAJTA

Najpopularniji web čitači su **Internet Explorer, Mozilla, Navigator, Opera** itd. Web čitači dobijaju web stranicu šaljući web serveru poseban zahtev prema **HTTP** standardu. Ovaj zahtev mora da sadrži adresu stranice u obliku: **<http://www.nekiserver.com/stranica.htm>**. Sve web stranice sadrže instrukcije za prikazivanje stranice, a web čitači prikazuju stranice čitajući te instrukcije.

¹ Dipl. ing. Nenad Marković, Visoka tehnička škola strukovnih studija Uroševac, sa privremenim sedištem u Zvečanu, Branislava Nušića 6, Zvečan, E-mail: nen.mark@sezampro.yu, vts.uros@sezampro.yu

² Zorica Bogičević, NLB Priština, Oslobođenja, Zvečan, E-mail: zbogy@eunet.yu

³ Dr Momčilo Vujičić, van. prof, Tehnički fakultet Čačak, Svetog Save 65, Čačak, E-mail: vujicic@tfc.kg.ac.yu, vujicic@yu1.net

Većina ljudi ne posvećuje dovoljno pažnje važnosti imena web sajta kada pokreće svoju prezentaciju na Internetu.

Web dizajn (**eng. web design**) predstavlja grafičko osmišljavanje ili dizajniranje Internet stranice koristeći slike, jezik za označavanje i formatiranje "**HTML**", standardizaciju i upotrebljivost stranice.

Opšte prihvaćeno je da pod taj pojam spada i razvoj Internet softvera (**eng. web development**), ali u suštini to su dve različite stvari.

Ime Web sajta je važno, zato što ćete ga koristiti u imenu domena, u logou, u naslovu stranice i u dizajnu web sajta.

Od imena vašeg web sajta ili biznisa zavisice i to:

- kako će ljudi nalaziti vaš web sajt,
- kako će se odnositi prema njemu, i
- kako će ga pamtići kada odu sa vašeg web sajta.

Google ili Yahoo?

Bez obzira na to koje ime web sajta izaberete, nikada nemojte da zaboravite da će ime igrati veoma važnu ulogu u vašem uspehu (ili propasti).

Mada Vam neki provajderi omogućuju da registrujete ime koje ima čak 63 karaktera, morate da imate u vidu da ime domena treba lako da se pamti i da se brzo i lako ukucava u pretraživač. Probajte da registrujete najkraće moguće ime koje će vaši klijenti i posetioci lako povezati sa vašim web sajtom.

Generalno pravilo glasi da je najbolje da bude ispod 7 karaktera (naravno bez nastavka, kao što je **.co.sr, .com** i slično).

Takođe, jednostavno ime se:

- lakše izgovara,
- izgleda profesionalnije, i
- manje su šanse da će ga korisnici pogrešno ukucati u pretraživač.

Nedostatak dobrih imena poslednjih godina je doveo do pojave besmislenih imena.

Ako želite da vas ljudi pamte, oni treba da budu u stanju da zapamte Vaš domen kao jednu reč.

Takođe, izbegavajte korišćenje crtica. Istina, to je odličan način da dođete do domena koji nije registrovan, ali će pamćenje imena Vašeg domena još više otežati. Ako već morate da je koristite, ograničite se na jednu crticu.

Dobro ime domena ili biznisa će precizno opisati sadržaj web sajta. Uzmimo za primer **Royal Mail** (Kraljevska pošta) u Velikoj Britaniji. Ova kompanija je promenila ime u **Consignia**. Kada Englezu kažete **Royal Mail**, on će imati jasnu asocijaciju na posao kojim se bavi data kompanija. Ali, kada mu kažete **Consignia**, on neće imati asocijaciju na pisma i poštu. Ova kompanija je ubrzo uvidela grešku i ponovo promenila ime. Sada se zove **Royal Mail Group**. Iz ovoga je jasno da izmišljeno korporativno ime koje košta mnogo novaca nije uvek najbolje rešenje.

Naravno, postoje svetski poznate kompanije koje koriste potpuno besmislena imena koja ne opisuju ono čime se kompanija bavi (na primer, **Orange** koja nudi usluge mobilne telefonije). Međutim, ove kompanije uspeh mogu da zahvale skupim marketinskim

kampanjama koje su njihova imena učinila poznatim. Ali, šta je po vašem mišljenju bolje? Besmisleno ime koje treba reklamirati (što košta mnogo novca), ili ime koje precizno opisuje šta radite i ne košta ništa?

Kao što vam je poznato, kada pretražujete Internet Vi upisujete ključne reči u **Google** ili neki drugi svetski ili domaći sajt za pretraživanje. Ako za ime domena upotrebite termin koji se koristi u pretrazi sadržaja kojima se Vaš sajt bavi, na dobrom ste putu da se veoma visoko rangirate na sajtovima za pretraživanje. Bez upotrebe ijedne od složenih tehnika za visoko rangiranje na pretraživačima kao što je Google, ovo može da bude baš ono što Vama treba.

Postoji jedan vrlo dobar razlog za ovo. Sigurno ste čuli priče o ljudima koji su na vreme kupili domene poznatih multimilionskih kompanija i onda ih prodali tim kompanijama za ogromne pare. Međutim, imajte na umu da su ove firme potrošile jako mnogo para na izgradnju svog brenda i da im se ne daje još para za kupovinu domena koji im, složit ćete se sa mnom, po određenom pravu i pripada. Umesto da Vam plate za domen, oni će najverovatnije platiti svojim advokatima da Vas tuže.

Ponekad nije loše da registrujete više sličnih domena, ili domene istih imena koji se razlikuju samo u ekstenziji. Na primer, ako ste uzeli domen `mojdomen.com`, uzmite i domen **`mojdomen.net`**. Takođe, možete da registrujete jedan domen koji sadrži puno ime Vaše firme i drugi domen sa njegovom kraćom verzijom, lakšom za pamćenje. Neki ljudi čak registruju pogrešno napisana imena njihovih kompanija (ne morate da imate različite web stranice za svaki domen, pošto više domena može da vodi na jedan te isti web sajt).

Kada se odlučite za nekoliko dostupnih imena, vidite šta Vaši prijatelji ili klijenti misle o Vašem izboru. Ono što Vama savršeno ima smisla može drugima da bude teško za pamćenje. Saznajte da li se ime domena lako izgovara i da li je potrebno ljudima da objašnjavate zašto ste izabrali to ime.

Sada kada znate šta treba da tražite, vreme je da krenete u potragu za pravim imenom! Međutim, imajte na umu da su velike šanse da je domen koji ste smislili već zauzet, osim ako registrujete ime firme koje se ne sastoji od reči svakodnevnog govora.

3. DOMEN WEB SAJTA

Prva stvar o kojoj treba da se postarate je domen, to jest zakup domena sa određenim imenom, koje bi trebalo da bude isto kao i ime web sajta. Naravno, ovo nije obavezno, ali je svakako najbolja varijanta sa marketinške tačke gledišta. Zato nema nikakvog smisla biranje odličnog naziva za web sajt, ako ne možete da zakupite domen sa istim imenom.

Vaš domen je centar vašeg Internet identiteta.

Šta jedan domen čini dobrim, a šta lošim?

Pre svega njegovo ime.

Zbog toga je veoma bitno da znate koje stvari treba da uzmete u obzir kada birate ime koje će vas predstavljati u čitavom svetu.

Sledi kratak spisak stvari na koje morate obratiti pažnju kada birate domen.

Ime svakog domena ima ekstenziju, na osnovu koje se donekle može pretpostaviti šta se nalazi na web sajtu, to jest čime se bavi. Trenutno je dostupno mnogo različitih ekstenzija. Nabrojaću samo neke: **.co.yu** (domaći domen), **.com**, **.biz**, **.org**, **.net**, **.ws** i tako dalje.

Ubedljivo najbolji izbor je **.com**. Pre svega, zato što je to prva ekstenzija koju će ljudi da ukucaju u pretraživač kada traže nešto. Drugo, zato što je **.com** jedna od najstarijih ekstenzija, koja sugerše vašim posetiocima i klijentima da vaš **biznis/web** sajt već dugo vremena postoji, posluje i opstaje na Internetu, što, naravno, ne mora uopšte da bude tačno. Ali, kao što je **Robert Redford** rekao u filmu "**Sneakers**": "Nije važno kakva je stvarnost, već kakva je percepcija stvarnosti". Zato, ako ste vlasnik domena koji želi da bude lako pronađen (a koji to neće?) najbolji izbor je **.com**.

Međutim, često je veoma teško naći dobar **.com** domen. Ono što najviše dolazi u obzir u slučaju da ne nađete odgovarajući **.com** domen su **.net**, **.info** i domeni na nivou država, a to je u našem slučaju **.co.sr**.

Ali, i oni su dobri samo u određenim situacijama:

- net ekstenziju možete da koristite za većinu sajtova, ali ona je najbolja za tehnološki orijentisane sajtove. Ako uspete da nađete kratko **.net** ime koje se lako pamti, to je skoro isto tako dobro kao **.com**, ali ako je ime predugačko ili suviše složeno, odustanite.
- Razmislite o **.info** ekstenziji ako je Vaš web sajt informacionog karaktera. Na primer, ako bih želeo da kupim hard disk ukucao bih **harddisk.com**, ali ako bih želeo da saznam kako hard disk radi i koje su mu osnovne komponente, ukucao bih **harddisk.info**. I nemojte slučajno da postavite neinformacijski sajt na **.info** domen. Time ćete samo iznervirati posetioce, što nikako nije dobro za posao.
- Domeni na nivou država su korisni za poslove koji su stacionirani u određenim državama, ili čija klijentela je specifično vezana za određenu državu. U tom slučaju, ovakav domen je bolji i od **.com** domena. Nikako nemojte da uzimate **.co.yu** domen (ekstenzija naših domena) za sajtove koji su usmereni ka svetu, osim ako to nije nešto stvarno jako kratko i lako za pamćenje.

Imena domena se registruju ogromnom brzinom. Što više odugovlačite, tim su manje šanse da ćete naći domen sa imenom koje vama odgovara. Lako može da se desi da završite sa imenom domena od 30 karaktera koje niko drugi nije hteo. Zato požurite. Ne morate da budete web dizajner, niti da znate bilo šta o web dizajnu. Samo registrujte ime domena pre nego što prođe i poslednji voz da nađete ime koje stvarno želite.

Od velike pomoći mogu vam biti službe (čitaj sajtovi), takozvani generatori domena, kao što je **Nameoy** (<http://www.nameboy.com>). Idite na ovaj web sajt, ukucajte reči od kojih želite da se sastoji ime vašeg domena i za par trenutaka ćete dobiti oko 60 predloga domena, kojima je proverena dostupnost u **.com**, **.net** i **.org** ekstenzijama. Primenite Vaše novostečeno znanje i uz malo strpljenja ćete naći pravo ime za vaš web sajt.

Postoji jedan dobar izbor domena koji vremenom postaje sve bolji, a to je tržište domena čija je registracija istekla i nije obnovljena. To su domeni koji su pre bili registrovani, ali su originalni vlasnici zaboravili da produže njihovu registraciju ili su jednostavno odustali od njih. Ovi domeni se ponovo vraćaju u vlasništvo regulatora i postaju dostupni bilo kome ko hoće da ih uzme. Mnogi domeni kojima je istekla registracija su registrovani pre dve godine, kada je bilo lako doći do dobrog imena.

Postoji mnogo razloga zašto je vlasnik mogao da dozvoli da istekne registracija, ali najčešće je to jednostavno nedostatak vremena da ih konstruktivno iskoriste ili su izgubili interesovanje za njih. Kvalitet ovih "oslobođenih" domena kojima je registracija istekla se

drastično poboljšao u poslednjih godinu dana i oni nude neke od najboljih mogućnosti na Webu danas.

Da bismo ovo ilustrovali, daću kratak spisak imena domena koja su nedavno još bila slobodna:

- AirFaresNet.com
- ClassicClothes.com
- FabulousPresents.com
- DomainSensations.com
- MortgageMegastore.com
- OnlineTicketShop.com
- PerfectInvestment.com
- PrimeWebSpace.com
- SportsGoodsStore.com
- SuperbShopping.com
- TheXmasGift.com
- XmasToyShop.com

Liste domena koji se ponovo vraćaju u promet mogu se dobiti putem raznih **e-mail** prijava, pri čemu se neke plaćaju, a neke su besplatne. Postoje dve kategorije ovih lista.

Prvo, imamo nedeljne liste domena koji su od nedavno slobodni, a koje se dodaju bazama podataka provajdera. Ove liste su obično veoma duge i sadrže i besmislena i pogrešno napisana imena koja su greškom registrovana. Liste u drugoj kategoriji sadrže trenutno dostupna imena domena koja sadrže selektovane ključne reči ili su ručno napravljene. Ove liste sadrže obično kvalitetnija imena domena, ali treba da sačekate dok provajder istraži ključne reči koje su vam interesantne.

Liste imena domena čije registracije su istekle možete naći kod sledećih provajdera:

- DomainMailings.com** - lista se objavljuje dva do tri puta mesečno i besplatna je.
- DomainRepo.com** - nedeljna lista, takođe besplatna.
- RedHotDomainNames.com** - nedeljna lista, besplatna.

Kada se prijavite na neku od ovih lista, važno je da budete brzi kod registracije imena domena, pošto će najpopularnija imena biti veoma brzo razgrabljena. Zato razmislite i o ovoj mogućnosti. Zašto ne biste oprobali sreću sa imenom domena čija je registracija istekla?

Savet je isti kao i u prethodnom odeljku. Ako ste našli odgovarajuće ime domena, ali niste sto posto sigurni da li je to ono pravo, ne oklevajte već ga registrujte pre nego što neko drugi to uradi umesto vas! Ako imate kreditnu karticu vrlo lako i brzo možete da registrujete željeni domen na bilo kom svetskom web sajtu koji nudi usluge registracije.

Predlažem Vam da registraciju domena odradite onako kako ja to radim. Obratite se Vašem lokalnom Internet provajderu i za malu nadoknadu (ili besplatno) oni će vam registrovati bilo koji međunarodni domen. Naravno, sam zakup međunarodnog domena ćete morati da platite, ali ne bojte se, cene su veoma pristupačne (20-30 dolara za zakup na 2 godine).

Međutim, ako želite **co.sr** domen, morate imati firmu na koju ćete ga registrovati i trenutno možete da registrujete samo jedan **co.sr** domen po firmi. Registracija domaćeg domena je besplatna kod većine Internet provajdera, pod uslovom da web sajt hostujete kod njih.

4. ZAKLJUČAK

Pored vizuelnih i dizajnerskih karakteristika koje su veoma bitne i izbor imena domena se veoma visoko kotira zbog pozicija na pretraživačima. Što je bolji izbor imena domena, kao i pogodan cilj tj. svrha posla ili preduzeća za koje se radi sajt, to bolja pozicija na pretraživaču. Ovo je jedna veoma bitna karakteristika jer će nam doneti veći broj posetilaca sajta.

5. LITERATURA

- [1] Thomas A. Stewart: *Intellectual Capital-The New Wealth of Organizations*, Doubleday, New York, USA, 1997.
- [2] Thomas A. Paue: *Web design*, IV izdanje, Kompjuter biblioteka Čačak, 2004.
- [3] Skyrme D.: *Online Knowledge Markets: How they work?*, 2001.
- [4] <http://www.adobe.com>